

How Not to Forget: *Parshas Zachor*

1) ספר דברים פרשת כי תצא פרק כה

יז. זְכוֹר, אֵת אֲשֶׁר-עָשָׂה לְךָ עִמְלֶק, בְּדֶרֶךְ, בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם.
 יח. אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדֶרֶךְ, וַיִּזְנֶב בְּךָ כָּל-הַנְּחָשִׁים אֲחֵרֶיךָ--וְאִתָּהּ, עִיר וַיִּגַע; וְלֹא יָרָא, אֱלֹקִים.
 יט. וְהָיָה בְּהַנִּיחַ יְקֹק אֱלֹקֶיךָ לְךָ מִכָּל-אֵיבֶיךָ מִסָּבִיב, בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יְקֹק-אֱלֹקֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה
 לְרִשְׁתָּהּ--תִּמְחָה אֶת-זְכֹר עִמְלֶק, מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם; לֹא תִשְׁכַּח. {פ}

2) מסכת מגילה דף יח.

'זכור' יכול בלב כשהוא אומר לא תשכח הרי שכחת הלב אמור, הא מה אני מקיים זכור? בפה

3) רמב"ן דברים פרשת כי תצא פרק כה

והנכון בעיני שהוא לומר שלא תשכח מה שעשה לנו עמלק עד שנמחה את שמו מתחת השמים, ונספר זה לבנינו ולדורותינו לומר להם כך עשה לנו הרשע, ולכך נצטוינו למחות את שמו.

4) רמב"ם ספר המצוות עשה קפ"ט

היא שצונו לזכור מה שעשה לנו עמלק בהקדימו להרע לנו, ולשנוא אותו בכל עת ועת ונעורר הנפשות במאמרים להלחם בו ונזרז העם לשנוא אותו עד שלא תשכח המצוה ולא תחלש שנאתו ותחסר מהנפשות עם אורך הזמן. והוא אמרו יתעלה (דברים כה-יז) "זכור את אשר עשה לך עמלק" יכול בלבבך... הא מה אני מקיים זכור שתהא שנאתו בפך...

5) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף מז עמוד ב

מעשה ברבי אליעזר שנכנס לבית הכנסת ולא מצא עשרה, ושחרר עבדו והשלימו לעשרה; שחרר אין, לא שחרר לא! - תרי אצטריכו, שחרר חד ונפיק בחד. והיכי עביד הכי? והאמר רב יהודה: כל המשחרר עבדו עובר בעשה, שנאמר: דלעלם בהם תעבדו!... מצוה דרבים שאני.

6) רא"ש מסכת ברכות פרק ז סימן כ

מצוה דרבים שאני דאליים עשה דרבים דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישראל דהיינו עשה דמקדשין את השם בעשרה ברבים ואפילו הוי מלתא דרבנן כגון לשמוע קדושה וברכו שלא מצינו לו עיקר מן התורה אפ"ה דחי עשה דיחיד דלא מסתבר לי דמיירי בעשרה דאורייתא כגון לקרות פרשת זכור שהוא מן התורה דמשמע דבכל ענין איירי

7) שלחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת ס"ת סימן קמו

כיון שהתחיל הקורא לקרות בספר תורה אסור לספר אפילו בד"ת אפילו בין גברא לגברא... ויש מתירים לגרוס [פירוש ללמוד] בלחש ויש אומרים שאם יש עשרה דצייתי (פירוש שמימין לבם) לספר תורה מותר לספר [בדברי תורה]... וכל זה אינו ענין לפרשת זכור ופרשת פרה שהם בעשרה מדאורייתא שצריך לכוין ולשמעם מפי הקורא

Other Parshiyos

8) ספר שמות פרשת בשלח פרק יז

ח ויבא, עִמְלֶק; ויִלָּחֶם עִם-יִשְׂרָאֵל, בְּרַפְּדִים. ט ויאמר מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה וְהוֹשַׁע בְּחַר-לָנוּ אַנְשִׁים, וְצָא הַלָּחֶם בְּעִמְלֶק; מָחָר, אֲנֹכִי נֹצֵב עַל-רֹאשׁ הַגְּבָעָה, וּמִטָּה הָאֱלֹקִים, בְּיָדִי. י ויעש יְהוָה, כַּאֲשֶׁר

אמר-לו משה--להלחם, בעמלק; ומשה אהרן וחור, עלו ראש הגבעה... יג ויחלש יהושע את-עמלק ואת-עמו, לפי-חֲרָב. {פ} יד ויאמר יקוק אל-משה, כתב זאת זכרון בספר, ושם, באזני יהושע: כי-מחה אמחה את-זכר עמלק, מתחת השמים. טו ויבן משה, מזבח; ויקרא שמו, יקוק נסי. טז ויאמר, כי-יד על-כס י-ה, מלחמה ליקוק, בעמלק--מדר, דר. {פ}

9 ערוך השלחן סימן תרפה סעיף ה

יש מי שאומר דיוצאין מן התורה גם בקריאה דפורים בפרשת "ויבא עמלק" (מגן אברהם). ולעניות דעתי אינו כן, שהרי הרמב"ם בספר המצות בעשין קפח כתב שצונו להכרית זרע עמלק וכו', ובמצוה קפט כתב שצונו לזכור מה שעשה לנו עמלק, עיין שם. וזה נזכר רק בפרשה "זכור": "זכור את אשר עשה לך עמלק... והיה בהניח... תמחה..." אבל ב"ויבא עמלק" לא כתיבא מצות זכירה לכלל ישראל, ולא מצות מחייה. דשם כתיב: "כי מחה אמחה..." אבל לא כתיב "תמחה" שאנחנו מחוייבים לעשות כן.

Are Women Obligated?

10 ספר החינוך פרשת כי תצא מצוה תרג

ונוהגת מצוה זו בכל מקום ובכל זמן, בזכרים כי להם לעשות המלחמה ונקמת האויב, לא לנשים.

11 מנחת חינוך שם

ומ"ש כי להם לעשות המלחמה ולא לנשים באמת מלחמת מצוה הכל יוצאין אפי' כלה מחופתה כמבואר בש"ס ובר"מ פ"ז כאן גם מי עמד בסוד ה' יתברך אם הטעם מחמת הנקמה דאפשר גזירת הכתוב שנזכור שנאתו מאיזה טעם ואנחנו אין יודעים ואפשר אף בביאת משיחנו שיכרת עמלק מכל וכל ולא יהיה זכר להם מ"מ הזכירה יהיה תמיד מצות עשה לזכור ולא לשכוח, על כן צ"ע דפוטר נשים ממ"ע זו...

How Often Do We Need to "Remember?"

12 רמב"ם הלכות מלכים פרק ה הלכה ה

וכן מצות עשה לאבד זרע עמלק, שנאמר "תמחה את זכר עמלק" (דברים כה, יט); **ומצות עשה לזכור תמיד** מעשיו הרעים ואריבתו, כדי לעורר איבתו--שנאמר "זכור, את אשר עשה לך עמלק" (דברים כה, יז). מפי השמועה למדו, "זכור" בפה; "לא, תשכח" (דברים כה, יט) בלב, שאסור לשכוח איבתו ושנאתו.

13 ספר החינוך מצוה תרג

ואל הזכירה הזאת בלב ובפה לא ידענו בה זמן קבוע בשנה או ביום כמו שנצטוינו בזכירת יציאת מצרים בכל יום ובכל לילה, והטעם כי בזכירה ההיא עיקר הדת, וכמו שהרחבנו הדבור על זה בהרבה מקומות בספרי, אבל טעם זכירת מה שעשה עמלק אינו רק שלא תשכח שנאתו מלבנו, **ודי לנו בזה לזכור הענין פעם אחת בשנה או שתי שנים ושלש.**

14 מהר"ם שיק (על תרי"ג מצוות, מצוה תר"ה)

דאמרינן בפרק אלו מציאות (ב"מ כח, א) אבידה משתכחת בי"ב חודש, וכן על המת נגזר גזירה שבתוך י"ב חודש ישתכח. וכאן צוותה לנו התורה"ק שלא תשכח, ובודאי צריכים לזכור פעם אחת בכל שנה ושנה